

บทนำ

1. หลักการและเหตุผล

โครงการเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเนื่องในวโรกาสการจัดงานฉลองสิริราชสมบัติครบ 60 ปี กรมฯ มีนโยบายการพัฒนาที่ดินโดยกำหนดให้ดำเนินการและคัดเลือกพื้นที่ตามเขตพื้นที่ลุ่มน้ำดำเนินการ 96 แห่งทั่วประเทศ จัดให้เป็นพื้นที่บูรณาการการพัฒนาที่ดินโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์พื้นที่และจัดทำฐานข้อมูลการวางแผนการใช้ที่ดิน ก่อนจะดำเนินกิจกรรมการอนุรักษ์ดินและน้ำและการปรับปรุงบำรุงดิน เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาการชะล้างพังทลายของดิน โดยใช้เทคโนโลยีของกรมฯ เช่นการใช้พืชปุ๋ยสด การใช้สารเร่ง พด. 1 – 7 การปลูกหญ้าแฝก พื้นที่ที่มีศักยภาพและมีความเหมาะสมในการก่อสร้างแหล่งน้ำเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ สำหรับใช้ในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาพื้นที่ที่เกิดขึ้นแบบบูรณาการ ด้วยการสานิจิตและส่งเสริมการพัฒนาที่ดิน ซึ่งเป็นแนวทางในการศึกษาและการพัฒนาพื้นที่และเป็นฐานของความรู้แก่เกษตรกรในการเรียนรู้ เพื่อนำไปสู่การถ่ายทอดเทคโนโลยีที่เหมาะสมและสามารถขยายผลไปยังพื้นที่ใกล้เคียงให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ในการจัดทำเขตพัฒนาที่ดินนั้นจำเป็นต้องอาศัยข้อมูลพื้นฐานทางด้านกายภาพ (ข้อมูลดิน การใช้ที่ดินด้านการเกษตร) และด้านเศรษฐกิจและสังคมรวมถึงนโยบายของรัฐและข้อกฎหมายประกอบในการวางแผนการใช้ที่ดิน การนี้งานสำรวจภาวะเศรษฐกิจที่ดินส่วนวางแผนการใช้ที่ดินสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 1 จึงมีหน้าที่ในการศึกษาข้อมูลพื้นฐานทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรในบริเวณพื้นที่โครงการ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาประกอบการวางแผนในการดำเนินงานในเขตพัฒนาที่ดินดังกล่าวเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อทราบลักษณะทั่วไปของเกษตรกร
2. เพื่อทราบลักษณะการถือครองและการใช้ที่ดินของเกษตรกร
3. เพื่อทราบภาวะการผลิตทางการเกษตร
4. เพื่อทราบผลตอบแทนทางการผลิต
5. เพื่อทราบภาวะหนี้สิน

3. สถานที่ดำเนินการ

ตำบลสุขเดือนห้า อำเภอเนินขาม จังหวัดชัยนาท

4. ระยะเวลาดำเนินการ

ตุลาคม 2555 - กันยายน 2556

5. วิธีดำเนินการ

5.1 การรวบรวมข้อมูล รวบรวมข้อมูลโดยการสำรวจครัวเรือนเกษตรกรในพื้นที่เขตพัฒนาที่ดิน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้พารามิเตอร์ทางสถิติพื้นฐานเป็นตัวชี้วัดภาวะทางเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือนเกษตรกร

6. ผู้ดำเนินการ

งานสำรวจภาวะเศรษฐกิจที่ดิน

กลุ่มวางแผนการใช้ที่ดิน

สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 1 ปทุมธานี

7. ผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

7.1 ใช้เป็นข้อมูลประกอบในการวางแผนการดำเนินงานในเขตพัฒนาที่ดิน

7.2 เป็นต้นแบบของการทำการเกษตรแบบยั่งยืนเพื่อนำไปขยายผลต่อไป

บทที่ 2

สภาพโดยทั่วไปของพื้นที่โครงการ

2.1 ที่ตั้งและอาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	ติดกับ ตำบลกะบกเตี้ย, ตำบลเนินขาม อำเภอนีนขาม จังหวัดชัยนาท
ทิศใต้	ติดกับ ตำบลบ่อกรู อำเภอดิบบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี
ทิศตะวันออก	ติดกับ ตำบลเนินขาม อำเภอนีนขาม จังหวัดชัยนาท
ทิศตะวันตก	ติดกับ ตำบลกะบกเตี้ย อำเภอนีนขาม จังหวัดชัยนาท

2.2 เนื้อที่

ตำบลสุขเดือนห้า มีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ 40,133 ไร่ หรือประมาณ 64.21 ตารางกิโลเมตร

2.3 จำนวนหมู่บ้าน แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 14 หมู่บ้านดังนี้ (กรมการปกครอง, 2550)

หมู่ที่ 1 บ้านหนองยางตะวันตก	หมู่ที่ 8 บ้านบ่อม่วง
หมู่ที่ 2 บ้านหนองยางตะวันออก	หมู่ที่ 9 บ้านหนองปล้อง
หมู่ที่ 3 บ้านวังคอไห	หมู่ที่ 10 บ้านห้วยสอง
หมู่ที่ 4 บ้านหนองเด่น	หมู่ที่ 11 บ้านเนินสูง
หมู่ที่ 5 บ้านสาม	หมู่ที่ 12 บ้านห้วยคันไถ
หมู่ที่ 6 บ้านสุขเดือนห้า	หมู่ที่ 13 บ้านหนองโปรง
หมู่ที่ 7 บ้านพุดมะลอก	หมู่ที่ 14 บ้านพุดสมหวัง

2.4 จำนวนประชากร

มีประชากรรวมทั้งสิ้น 5,508 คน เป็นชาย 2,733 คนและเป็นหญิง 2,775 คน จำนวนบ้าน 1,817 หลังคาเรือน จำนวนประชากรเฉลี่ย 3 คนต่อหลังคาเรือน

บทที่ 3

ผลการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรในพื้นที่

3.1 ลักษณะทั่วไปของเกษตรกร

ลักษณะทั่วไปของเกษตรกรในโครงการหมู่บ้านพัฒนาที่ดินตำบลสุขเดือนห้า อำเภอนินขาม จังหวัดชัยนาท เกษตรกรมีอายุโดยเฉลี่ย 54.07 ปี การศึกษาของเกษตรกรส่วนใหญ่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ร้อยละ 80.00 สูงกว่าชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ร้อยละ 13.33 และสูงกว่าชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ร้อยละ 6.67

ตารางที่ 1 ลักษณะทั่วไปของเกษตรกรตำบลสุขเดือนห้า อำเภอนินขาม จังหวัดชัยนาท
ปีการผลิต 2555/56

หน่วย : ครอบครัว

รายการ	หน่วยวัด	จำนวน
อายุของหัวหน้าครอบครัว	ปี	54.07
ระดับการศึกษา		
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	เปอร์เซ็นต์	80.00
สูงกว่าชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	เปอร์เซ็นต์	13.33
สูงกว่าชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	เปอร์เซ็นต์	6.67

3.2 สถานภาพการทำงานของสมาชิกในครอบครัวเกษตรกร

จากผลการสำรวจ พบว่าเกษตรกรในพื้นที่ มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนโดยเฉลี่ย 4.53 คน เป็นสมาชิกที่ทำงานในการเกษตร 2.40 คน หรือร้อยละ 52.99 เป็นสมาชิกที่ทำงานนอกรการเกษตร 0.60 คน หรือร้อยละ 13.24 นอกนั้นเป็นสมาชิกที่ไม่ได้ทำงาน เนื่องจาก กำลังเรียน 0.73 คนหรือร้อยละ 16.11 คนชรา 0.80 คน หรือร้อยละ 17.66

ตารางที่ 2 สถานภาพการทำงานของเกษตรกรตำบลสุขเดือนห้า อำเภอนินขาม จังหวัดชัยนาท
ปีการผลิต 2555/56

สถานภาพการทำงาน	คน	ร้อยละ
สมาชิกในครอบครัว	4.53	100.00
ทำงานในการเกษตร	2.40	52.99
ทำงานนอกรการเกษตร	0.60	13.24
ไม่ได้ทำงาน	1.53	33.77
กำลังเรียน	0.73	16.11
ชรา	0.80	17.66

3.3 การถือครองและการใช้ที่ดิน

3.3.1 การถือครองที่ดิน ลักษณะการถือครองที่ดินแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือมีที่เป็นของตนเอง เช่าทำ จากการสำรวจพบว่า เกษตรกรมีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง เฉลี่ย 40.29 ไร่หรือร้อยละ 58.99 เช่าผู้อื่น 28.00 ไร่ หรือร้อยละ 41.01 รวม 68.29 ไร่ โดยมีเอกสารสิทธิในที่ดินเป็นโฉนด ทั้งหมด

ตารางที่ 3 การถือครองที่ดินของเกษตรกรตำบลสุขเดือนห้า อำเภอเนินขาม จังหวัดชัยนาท
ปีการผลิต 2555/56

การถือครองที่ดิน	เนื้อที่ไร่/คร้วเรือน	ร้อยละ	เอกสารสิทธิในที่ดิน	
			โฉนด (ร้อยละ)	นค.3 (ร้อยละ)
ตนเอง	40.29	58.99	100	-
เช่า	28.00	41.01	-	-
รวม	68.29	100.00	100	-

3.3.2 การใช้ที่ดิน เกษตรกรในหมู่บ้านใช้ที่ดินส่วนใหญ่ในการปลูกข้าว เฉลี่ย 23.00 ไร่ และปลูกอ้อยโรงงาน 44.00 ไร่

ตารางที่ 4 การใช้ที่ดินของเกษตรกรตำบลสุขเดือนห้า อำเภอเนินขาม จังหวัดชัยนาท ปีการผลิต
2555/56

การใช้ที่ดิน	การถือครอง			รวม (ไร่)
	ตนเอง	เช่า	เช่าทำเปล่า	
ที่อยู่อาศัย	1.29	-	-	1.29
ข้าว	12.00	11.00	-	23.00
อ้อยโรงงาน	27.00	17.00	-	44.00
รวม	40.29	28.00	-	68.29

3.4 ภาวะการผลิตพืชของเกษตรกร

เกษตรกรส่วนใหญ่ใช้ที่ดินในการปลูกข้าวและปลูกอ้อยโรงงาน

ข้าว เกษตรกรใช้พื้นที่ปลูกเฉลี่ย 23.00 ไร่ ได้ผลผลิตเฉลี่ยไร่ละ 541.26 กิโลกรัม หรือผลผลิตทั้งครอบครัวเฉลี่ย 12,448.98 กิโลกรัม ขายผลผลิตได้ในราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 13.23 บาท คิดเป็นมูลค่าผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ 7,160.86 บาท หรือครอบครัวละ 164,700.00 บาท

อ้อยโรงงาน (ต่อ1) เกษตรกรใช้พื้นที่ปลูกเฉลี่ย 12.00 ไร่ ได้ผลผลิตเฉลี่ยไร่ละ 14.15 ตัน หรือผลผลิตทั้งครอบครัวเฉลี่ย 169.80 ตัน ขายผลผลิตได้ในราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 916.66 บาท ต่อตัน คิดเป็นมูลค่าผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ 12,970.73 บาท หรือครอบครัวละ 155,648.86 บาท

อ้อยโรงงาน (ต่อ2) เกษตรกรใช้พื้นที่ปลูกเฉลี่ย 18.00 ไร่ ได้ผลผลิตเฉลี่ยไร่ละ 14.57 ตัน หรือผลผลิตทั้งครอบครัวเฉลี่ย 262.26 ตัน ขายผลผลิตได้ในราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 920.90 บาท ต่อตัน คิดเป็นมูลค่าผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ 13,417.51 บาท หรือครอบครัวละ 241,515.23 บาท

อ้อยโรงงาน (ต่อ3) เกษตรกรใช้พื้นที่ปลูกเฉลี่ย 14.00 ไร่ ได้ผลผลิตเฉลี่ยไร่ละ 9.54 ตัน หรือผลผลิตทั้งครอบครัวเฉลี่ย 133.56 ตัน ขายผลผลิตได้ในราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 941.25 บาท ต่อตัน คิดเป็นมูลค่าผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ 8,979.52 บาท หรือครอบครัวละ 125,713.35 บาท

ตารางที่ 5 ภาวะการผลิตพืชของเกษตรกรตำบลสุขเดือนห้า อำเภอเนินขาม จังหวัดชัยนาท
ปีการผลิต 2555/56

ชนิดพืช	เนื้อที่ปลูก (ไร่)	ผลผลิต (กก./ไร่)	ผลผลิต (กก./ครอบครัว)	ราคา (บาท/กก.)	มูลค่าผลผลิต (บาท/ไร่)	มูลค่าผลผลิต (บาท/ครอบครัว)
ข้าว	23.00	541.26	12,448.98	13.23	7,160.86	164,700.00
อ้อยโรงงาน(ต่อ1)	12.00	14.15 (ตัน)	169.80 (ตัน)	916.66 (ตัน)	12,970.73	155,648.86
อ้อยโรงงาน(ต่อ2)	18.00	14.57 (ตัน)	262.26 (ตัน)	920.90 (ตัน)	13,417.13	241,515.23
อ้อยโรงงาน(ต่อ3)	14.00	9.54 (ตัน)	133.56 (ตัน)	941.25 (ตัน)	8,979.52	125,713.35

3.5 ค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสดในการผลิต

จากการสำรวจข้อมูล ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายของเกษตรกรที่ต้องจ่ายเป็นตัวเงินสดสำหรับการปลูกพืชมีดังนี้

ค่าใช้จ่ายในการปลูกข้าว เฉลี่ยไร่ละ 3,528.21 บาท อ้อยโรงงาน (ต่อ1) เฉลี่ยไร่ละ 9,084.95 บาท (ต่อ2) เฉลี่ยไร่ละ 3,831.44 บาท (ต่อ3) เฉลี่ยไร่ละ 3,527.39 บาท ซึ่งในจำนวนนี้เป็นค่าใช้จ่าย ค่าพันธุ์พืช ค่าปุ๋ย ค่ายาปราบศัตรูพืช ค่าน้ำมัน ค่าจ้างไถที่ ค่าจ้างปลูก ค่าดูแลรักษา ค่าเก็บเกี่ยว ค่าขนย้าย ค่าเช่าที่ดินและค่าภาษีที่ดิน

ตารางที่ 6 ค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสดโดยแยกต้นทุนผันแปรและต้นทุนคงที่ในการผลิตข้าวของ
เกษตรกรตำบลสุขเดือนห้า อำเภอเนินขาม จังหวัดชัยนาท ปีการผลิต 2555/56

หน่วย : บาทต่อไร่

รายการ	ข้าว (ต่อไร่)
ต้นทุนผันแปร	2,523.21
1. ค่าเตรียมดินและดูแลรักษา	337.90
- ค่าไถ	212.08
- ค่าปลูก	46.46
- ค่าดูแลรักษา	79.36
2. ค่าเก็บเกี่ยวผลผลิต	628.20
- เก็บเกี่ยว	585.50
- ขน ย้าย	42.70
- ค่าสี	-
3. ค่าวัสดุ	1,557.11
- พันธุ์พืช	370.07
- ปุ๋ยเคมี	854.46
- ยาปราบศัตรูพืช	261.95
- น้ำมัน	70.63
- ค่าซ่อมวัสดุ	-
ต้นทุนคงที่	1,005.00
- ค่าเช่าที่ดิน	1,000.00
- ค่าภาษีที่ดิน	5.00
รวม	3,528.21

ตารางที่ 6 ค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสดโดยแยกต้นทุนผันแปรและต้นทุนคงที่ในการผลิตอ้อยโรงงาน
ของเกษตรกรตำบลสุขเดือนห้า อำเภอนินนคม จังหวัดชัยนาท ปีการผลิต 2555/56

หน่วย : บาทต่อไร่

รายการ	อ้อยโรงงาน (ต่อ1)	อ้อยโรงงาน (ต่อ2)	อ้อยโรงงาน (ต่อ3)
ต้นทุนผันแปร	8,079.95	2,826.44	2,522.39
1. ค่าเตรียมดินและดูแลรักษา	1,227.26	242.38	283.24
- ค่าไถ	298.57	131.74	131.52
- ค่าปลูก	775.00	-	-
- ค่าดูแลรักษา	153.69	110.64	151.72
2. ค่าเก็บเกี่ยวผลผลิต	1,631.70	1,281.71	702.41
- เก็บเกี่ยว	1,631.70	1,281.71	702.41
- ขน ย้าย	-	-	-
- ค่าสี	-	-	-
3. ค่าวัสดุ	5,220.99	1,302.35	1,536.74
- พันธุ์พืช	2,537.89	-	-
- ปุ๋ยเคมี	1,693.04	718.08	1,011.08
- ยาปราบศัตรูพืช	664.21	536.97	506.06
- น้ำมัน	325.85	47.30	19.60
- ค่าซ่อมวัสดุ	-	-	-
ต้นทุนคงที่	1,005.00	1,005.00	1,005.00
- ค่าเช่าที่ดิน	1,000.00	1,000.00	1,000.00
- ค่าภาษีที่ดิน	5.00	5.00	5.00
รวม	9,084.95	3,831.44	3,527.39

3.6 รายได้ประเมินสุทธิเหนือต้นทุนที่เป็นเงินสดในการผลิตพืช

รายได้จากการเกษตร รายได้ของเกษตรกรส่วนใหญ่มาจากการปลูกข้าว เกษตรกรมีรายได้สุทธิจากการปลูกข้าว เฉลี่ยไร่ละ 3,632.65 บาท หรือเฉลี่ยครอบครัวละ 83,551.17 บาท เกษตรกรมีรายได้สุทธิจากการปลูกอ้อยโรงงาน (ต่อ1) เฉลี่ยไร่ละ 3,885.78 บาท หรือเฉลี่ยครอบครัวละ 46,629.46 บาท (ต่อ2) เฉลี่ยไร่ละ 9,585.69 บาท หรือเฉลี่ยครอบครัวละ 172,549.31 บาท (ต่อ3) เฉลี่ยไร่ละ 5,452.13 บาท หรือเฉลี่ยครอบครัวละ 76,329.89 บาท

ตารางที่ 7 รายได้ประเมินสุทธิเหนือต้นทุนที่เป็นเงินสดในการผลิตพืชของเกษตรกร
ตำบลสุขเดือนห้า อำเภอเนินขาม จังหวัดชัยนาท ปีการผลิต 2555/56

ชนิดพืช	มูลค่าผลผลิต		ค่าใช้จ่ายที่เป็นตัวเงิน		รายได้สุทธิ	
	ต่อไร่ (บาท)	ต่อครอบครัว (บาท)	ต่อไร่ (บาท)	ต่อครอบครัว (บาท)	ต่อไร่ (บาท)	ต่อครอบครัว (บาท)
ข้าว	7,160.86	164,700.00	3,528.21	81,148.83	3,632.65	83,551.17
อ้อยโรงงาน(ต่อ1)	12,970.73	155,648.86	9,084.95	109,019.40	3,885.78	46,629.46
อ้อยโรงงาน(ต่อ2)	13,417.13	241,515.23	3,831.44	68,965.92	9,585.69	172,549.31
อ้อยโรงงาน(ต่อ3)	8,979.52	125,713.35	3,527.39	49,383.46	5,452.13	76,329.89
รวม	42,528.24	687,577.44	19,971.99	308,517.61	22,556.25	379,059.83

3.7 รายได้นอกการเกษตร

นอกจากเกษตรกรมีรายได้จากการเพาะปลูกแล้วยังมีรายได้อื่น ๆ นอกจากการเกษตรอีก เช่น รายได้จากการรับจ้างทั่วไป ค่าขาย เงินเดือน/เงินได้จากบุตรหลาน นายานพาหนะไปรับจ้าง เฉลี่ยครอบครัวละ 42,417.00 บาท

ตารางที่ 8 รายได้นอกการเกษตรของเกษตรกรตำบลสุขเดือนห้า อำเภอเนินขาม จังหวัดชัยนาท
ปีการผลิต 2555/56

ประเภทรายได้	จำนวนเงิน (บาท)
รับจ้างทั่วไป	10,917.00
ค้าขาย	6,500.00
เงินเดือน/เงินได้จากบุตรหลาน	5,000.00
นายานพาหนะไปรับจ้าง	20,000.00
รวม	42,417.00

3.8 รายได้ทั้งหมดของเกษตรกร

เกษตรกรมีรายได้จากการผลิตพืชในการเกษตรและรายได้นอกการเกษตรเฉลี่ย
ครัวเรือนละ 729,994.44 บาท

ตารางที่ 9 รายได้ทั้งหมดของเกษตรกรตำบลสุขเดือนห้า อำเภอเนินขาม จังหวัดชัยนาท ปีการผลิต
2555/56

ประเภทรายได้	จำนวนเงิน (บาท)
รายได้ในภาคการเกษตร การผลิตพืช	687,577.44
รายได้นอกภาคการเกษตร เป็นเงินสด	42,417.00
รวม	729,994.44

3.9 ค่าใช้จ่ายในการครองชีพของเกษตรกร

เกษตรกรค่าใช้จ่ายในการครองชีพ เช่น ค่าอาหารแห้งและอาหารสด+แก๊ส ค่าการศึกษา ค่าของใช้เบ็ดเตล็ด ค่าเดินทาง ค่าเสื้อผ้า ค่าสาธารณูปโภค ค่าพิธีกรรมต่างๆ เฉลี่ยครอบครัวละ 108,420.85 บาท

ตารางที่ 10 ค่าใช้จ่ายในการครองชีพของเกษตรกรตำบลสุขเดือนห้า อำเภอเนินขาม จังหวัด
ชัยนาท ปีการผลิต 2555/56

ประเภทรายจ่าย	จำนวนเงิน (บาท)
ค่าอาหารสดและอาหารแห้ง+แก๊ส	5,8995.00
ค่าการศึกษา	1,6621.00
ค่าของใช้เบ็ดเตล็ด	4,789.00
ค่าเดินทาง	5,486.00
ค่าเสื้อผ้า	15,422.85
ค่าสาธารณูปโภค	5,107.00
ค่าพิธีกรรมต่างๆ	2,000.00
รวม	108,420.85

3.10 รายได้สุทธิของครอบครัวเกษตรกร

จากการสำรวจพบว่าเกษตรกรมีรายได้ในการเกษตรและรายได้นอกการเกษตร เป็นเงิน 729,994.44 บาท และมีค่าใช้จ่ายในการเกษตรและค่าใช้จ่ายนอกการเกษตร เป็นเงิน 416,938.46 บาท เมื่อหักค่าใช้จ่ายแล้วเกษตรกรมีรายได้สุทธิ 313,055.98 บาทต่อครอบครัว

ตารางที่ 11 รายได้สุทธิของครัวเรือนเกษตรกรตำบลสุขเดือนห้า อำเภอเนินขาม จังหวัดชัยนาท
ปีการผลิต 2555/56

ประเภทของรายได้/ค่าใช้จ่าย	รายได้/ค่าใช้จ่ายเป็นเงินสด (บาท)
รายได้ของครอบครัว	729,994.44
รายได้ในการเกษตร	687,577.44
รายได้นอกการเกษตร	42,417.00
ค่าใช้จ่ายของครอบครัว	416,938.46
ค่าใช้จ่ายในการผลิตทางการเกษตร	308,517.61
ค่าใช้จ่ายในการครองชีพ	108,420.85
รายได้สุทธิของครอบครัว	313,055.98

3.11 ภาวะหนี้สินของเกษตรกร

จากการสำรวจพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่มีหนี้สินเฉลี่ยครอบครัวละ 293,572.00 บาท แหล่งเงินกู้ที่เกษตรกรใช้บริการมากที่สุดคือ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ (ธ.ก.ส) ร้อยละ 66.66 กองทุนหมู่บ้าน ร้อยละ 60.00 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพ

ตารางที่ 12 ภาวะหนี้สินของเกษตรกรตำบลสุขเดือนห้า อำเภอเนินขาม จังหวัดชัยนาท
ปีการผลิต 2555/56

แหล่งสินเชื่อ	ร้อยละของ ครอบครัวที่กู้	จำนวนเงินกู้ ต่อครอบครัว (บาท)	อัตรา ดอกเบี้ย (%)	วัตถุประสงค์ในการกู้ (%)	
				เพื่อการ ครองชีพ	เพื่อการ ประกอบอาชีพ
ธ.ก.ส.	66.66	271,429.00			} ✓
กองทุนหมู่บ้าน	60.00	22,143.00			
รวม / เฉลี่ย	-	293,572.00	-	-	

3.12 ปัญหาของเกษตรกร

ปัญหาของเกษตรกรที่พบจากการสำรวจ ได้แก่ ขาดน้ำ ร้อยละ 86.66 ศัตรูพืชรบกวน (เพลี้ยกระโดด) ร้อยละ 46.66 ฝนแล้ง ร้อยละ 40.00 สภาพดินขาดความอุดมสมบูรณ์ ร้อยละ 26.66 ปัจจัยการผลิตสูง ปุ๋ย ยา ราคาแพง ร้อยละ 20.00 ราคาผลผลิตตกต่ำ ร้อยละ 6.66

ตารางที่ 13 ปัญหาของเกษตรกรตำบลสุขเดือนห้า อำเภอเนินขาม จังหวัดชัยนาท ปีการผลิต
2555/56

ชนิดของปัญหา	ร้อยละ
ขาดน้ำ	86.66
ศัตรูพืชรบกวน (เพลี้ยกระโดด)	46.66
ฝนแล้ง	40.00
สภาพดินขาดความอุดมสมบูรณ์	26.66
ราคาปัจจัยการผลิตสูง ปุ๋ย ยา ราคาแพง	20.00
ราคาผลผลิตตกต่ำ	6.66

บทที่ 4

สรุปผลการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคม

4.1 สรุป

จากการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรตำบลสุขเดือนห้า อำเภอเนินขาม จังหวัดชัยนาท พบว่า หัวหน้าครอบครัวมีอายุโดยเฉลี่ย 54.07 ปี การศึกษาของเกษตรกรส่วนใหญ่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ร้อยละ 80.00 สูงกว่าชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ร้อยละ 13.33 และสูงกว่าชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ร้อยละ 6.67 จำนวนสมาชิกในครัวเรือนโดยเฉลี่ย 4.53 คน เป็นสมาชิกที่ทำงานในการเกษตร 2.40 คน หรือร้อยละ 52.99 เป็นสมาชิกที่ทำงานนอกการเกษตร 0.60 คน หรือร้อยละ 13.24 นอกนั้นเป็นสมาชิกที่ไม่ได้ทำงาน เนื่องจาก กำลังเรียน 0.73 คนหรือ ร้อยละ 16.11 คนชรา 0.80 คน หรือร้อยละ 17.66

การถือครองที่ดิน ลักษณะการถือครองที่ดินแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือมีที่เป็นของตนเอง เข้าทำ จากการสำรวจพบว่า เกษตรกรมีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง เฉลี่ย 40.29 ไร่หรือร้อยละ 58.99 เข้าผู้อื่น 28.00 ไร่ หรือร้อยละ 41.01 รวม 68.29 ไร่ โดยมีเอกสารสิทธิในที่ดินเป็นโฉนด ทั้งหมด

การใช้ที่ดิน เกษตรกรในหมู่บ้านใช้ที่ดินส่วนใหญ่ในการปลูกข้าว เฉลี่ย 23.00 ไร่ และปลูกอ้อยโรงงาน 44.00 ไร่

เกษตรกรส่วนใหญ่ใช้ที่ดินในการปลูกข้าวและปลูกอ้อยโรงงาน

ข้าว เกษตรกรใช้พื้นที่ปลูกเฉลี่ย 23.00 ไร่ ได้ผลผลิตเฉลี่ยไร่ละ 541.26 กิโลกรัม หรือผลผลิตทั้งครอบครัวเฉลี่ย 12,448.98 กิโลกรัม ขายผลผลิตได้ในราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 13.23 บาท คิดเป็นมูลค่าผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ 7,160.86 บาท หรือครอบครัวละ 164,700.00 บาท

อ้อยโรงงาน (ต่อ1) เกษตรกรใช้พื้นที่ปลูกเฉลี่ย 12.00 ไร่ ได้ผลผลิตเฉลี่ยไร่ละ 14.15 ตัน หรือผลผลิตทั้งครอบครัวเฉลี่ย 169.80 ตัน ขายผลผลิตได้ในราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 916.66 บาท ต่อตัน คิดเป็นมูลค่าผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ 12,970.73 บาท หรือครอบครัวละ 155,648.86 บาท

อ้อยโรงงาน (ต่อ2) เกษตรกรใช้พื้นที่ปลูกเฉลี่ย 18.00 ไร่ ได้ผลผลิตเฉลี่ยไร่ละ 14.57 ตัน หรือผลผลิตทั้งครอบครัวเฉลี่ย 262.26 ตัน ขายผลผลิตได้ในราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 920.90 บาท ต่อตัน คิดเป็นมูลค่าผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ 13,417.51 บาท หรือครอบครัวละ 241,515.23 บาท

อ้อยโรงงาน (ต่อ3) เกษตรกรใช้พื้นที่ปลูกเฉลี่ย 14.00 ไร่ ได้ผลผลิตเฉลี่ยไร่ละ 9.54 ตัน หรือผลผลิตทั้งครอบครัวเฉลี่ย 133.56 ตัน ขายผลผลิตได้ในราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 941.25 บาท ต่อตัน คิดเป็นมูลค่าผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ 8,979.52 บาท หรือครอบครัวละ 125,713.35 บาท

ค่าใช้จ่ายในการปลูกข้าว เฉลี่ยไร่ละ 3,528.21 บาท อ้อยโรงงาน (ต่อ1) เฉลี่ยไร่ละ 9,084.95 บาท (ต่อ2) เฉลี่ยไร่ละ 3,831.44 บาท (ต่อ3) เฉลี่ยไร่ละ 3,527.39 บาท ซึ่งในจำนวนนี้เป็นค่าใช้จ่าย ค่าพันธุ์พืช ค่าปุ๋ย ค่ายาปราบศัตรูพืช ค่าน้ำมัน ค่าจ้างไถที่ ค่าจ้างปลูก ค่าดูแลรักษา ค่าเก็บเกี่ยว ค่าขนย้าย ค่าเช่าที่ดินและค่าภาษีที่ดิน

รายได้จากการเกษตร รายได้ของเกษตรกรส่วนใหญ่มาจากการปลูกข้าว เกษตรกรมีรายได้สุทธิจากการปลูกข้าว เฉลี่ยไร่ละ 3,632.65 บาท หรือเฉลี่ยครอบครัวละ 83,551.17 บาท

เกษตรกรมีรายได้สุทธิจากการปลูกอ้อยโรงงาน (ต่อ1) เฉลี่ยไร่ละ 3,885.78 บาท หรือเฉลี่ยครอบครัวละ 46,629.46 บาท (ต่อ2) เฉลี่ยไร่ละ 9,585.69 บาท หรือเฉลี่ยครอบครัวละ 172,549.31 บาท (ต่อ3) เฉลี่ยไร่ละ 5,452.13 บาท หรือเฉลี่ยครอบครัวละ 76,329.89 บาท

นอกจากเกษตรกรมีรายได้จากการเพาะปลูกแล้วยังมีรายได้อื่น ๆ นอกจากการเกษตรอีก เช่น รายได้จากการรับจ้างทั่วไป ค่าขาย เงินเดือน/เงินได้จากบุตรหลาน นายานพาหนะไปรับจ้าง เฉลี่ยครอบครัวละ 42,417.00 บาท

เกษตรกรมีรายได้จากการผลิตพืชในการเกษตรและรายได้นอกการเกษตรเฉลี่ยครัวเรือนละ 729,994.44 บาท

เกษตรกรค่าใช้จ่ายในการครองชีพ เช่น ค่าอาหารแห้งและอาหารสด+แก๊ส ค่าการศึกษา ค่าของใช้เบ็ดเตล็ด ค่าเดินทาง ค่าเสื้อผ้า ค่าสาธารณูปโภค ค่าพิธีกรรมต่างๆ เฉลี่ยครอบครัวละ 108,420.85 บาท

จากการสำรวจพบว่าเกษตรกรมีรายได้ในการเกษตรและรายได้นอกการเกษตร เป็นเงิน 729,994.44 บาท และมีค่าใช้จ่ายในการเกษตรและค่าใช้จ่ายนอการเกษตร เป็นเงิน 416,938.46 บาท เมื่อหักค่าใช้จ่ายแล้วเกษตรกรมีรายได้สุทธิ 313,055.98 บาทต่อครอบครัว

จากการสำรวจพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่มีหนี้สินเฉลี่ยครอบครัวละ 293,572.00 บาท แหล่งเงินกู้ที่เกษตรกรใช้บริการมากที่สุดคือ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ (ธ.ก.ส) ร้อยละ 66.66 กองทุนหมู่บ้าน ร้อยละ 60.00 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพ

ปัญหาของเกษตรกรที่พบจากการสำรวจ ได้แก่ ขาดน้ำ ร้อยละ 86.66 ศัตรูพืชรบกวน (เพลี้ยกระโดด) ร้อยละ 46.66 ฝนแล้ง ร้อยละ 40.00 สภาพดินขาดความอุดมสมบูรณ์ ร้อยละ 26.66 ปัจจัยการผลิตสูง ปุ๋ย ยา ราคาแพง ร้อยละ 20.00 ราคาผลผลิตตกต่ำ ร้อยละ 6.66